

FAQ REMI

Versie november 2023

Een publicatie van:

POD Maatschappelijke Integratie, Armoedebestrijding, Sociale Economie en Grootstedenbeleid

Kruidtuinlaan 50 bus 165
B-1000 Brussel
+32 2 508 85 85
vraag@mi-is.be
www.mi-is.be

Volg ons op

Inhoud

1. WAT IS REMI?	2
1.1. KAN DE TOOL VEILIG WORDEN GEBRUIKT?	2
1.2. IS DE HOOGTE VAN DE REFERENTIEBUDGETTEN AANGEPAST AAN DE INFLATIE?	2
2. ACTIVERINGSTRAJECT	3
2.1. WAAROP MOET HET ACTIVERINGSTRAJECT ZICH RICHTEN?	3
2.2. WELKE VORM MOET HET ACTIVERINGSTRAJECT AANNEMEN?	3
2.3. HOE WORDT GECONTROLEERD OF EEN ACTIVERINGSTRAJECT WERD OPGEZET?	3
2.4. WELKE VERANTWOORDINGSSTUKKEN KUNNEN OPGEVRAAGD WORDEN IN HET KADER VAN DE CONTROLE VAN HET ACTIVERINGSTRAJECT? MOET HET ACTIVERINGSTRAJECT GOEDGEKEURD WORDEN OP HET BCSD?	4
2.5. WELKE CONTROLEMECHANISMEN VOORZIET DE POD MI?	4
2.6. IS DE TOEKENNING VAN STEUN IN HET KADER VAN DE REMI-TOELAGE AFHANKELIJK VAN HET ACTIVERINGSTRAJECT?	4
3. TOEKENNING REMI-TOELAGE	4
3.1. WELKE TYPES VAN AANVULLENDE STEUN KOMEN IN AANMERKING VOOR DE SUBSIDIES?	4
3.2. BESTAAN ER VOORRANGSREGELS BINNEN DE POD-TOELAGEN (VB. TOELAGE GPMI, REMI, PARTICIPATIE EN SOCIALE ACTIVERING, FONDS GAS EN ELEKTRICITEIT,...)?	5
3.3. BINNEN WELKE PERIODE MOET DE REMI-BEHOEFEDIAGNOSE UITGEVOERD WORDEN OM GEBRUIK TE KUNNEN MAKEN VAN DE REMI-TOELAGE?	6
3.4. IS HET MOGELIJK OM IN HET KADER VAN DE REMI-TOELAGE, BIJ BIJVOORBEELD EEN BESLISSING IN DE REFERTEPERIODE, EEN FINANCIËLE STEUN TOE TE KENNEN MET TERUGWERKENDE KRACHT ?	6
3.5. KAN DE REMI-TOELAGE GEBRUIKT WORDEN OM DE BETROKKEDE TERUGVORDERBARE STEUN TOE TE KENNEN?	6
3.6. MOET DE AANVULLENDE FINANCIËLE STEUN BINNEN DE SUBSIDIEPERIODE WORDEN BETAALD?	6

1. Wat is REMI?

REMI is een online tool die op maat van ieder gezin vaststelt in welke mate het gezinsinkomen toereikend is om menswaardig te kunnen leven. Hiervoor vergelijkt de tool de gezinsinkomsten met de hoogte van de referentiebudgetten. Referentiebudgetten zijn geprijste korven van goederen en diensten die op basis van wetenschappelijk onderzoek een antwoord geven op de vraag hoeveel inkomen een gezin minimaal nodig heeft om volwaardig aan de samenleving deel te nemen. Via de REMI-tool kunnen OCMW-maatschappelijk werkers de referentiebudgetten, die worden ontwikkeld voor typegezinnen, aanpassen aan individuele behoefte- en leefsituaties. Wanneer het gezinsinkomen ontoereikend is, geeft de tool een negatief saldo. Daarnaast geeft REMI een gestructureerd overzicht van inkomsten en noodzakelijke uitgaven. Zo ondersteunt de tool maatschappelijk werkers en hun cliënten bij het zoeken naar effectieve wegen om de koopkracht van financieel behoeftige gezinnen structureel te verbeteren. De belangrijkste meerwaarde van REMI is dat deze maatwerk toelaat én vertrekt van eenvormige criteria voor het in rekening nemen van inkomsten en noodzakelijke uitgaven. Hierdoor worden clientsituaties gelijkwaardig behandeld over OCMW's en maatschappelijk werkers heen.

Van iedere cliëntsituatie bewaart REMI het meest recente dossier (gezinskenmerken, inkomsten en uitgaven) en de historiek van de resultaten van het financieel onderzoek (maandbudgetten). Het dossier en de bijhorende maandbudgetten zijn toegankelijk voor alle maatschappelijke werkers binnen eenzelfde OCMW.

Alle OCMW's die een samenwerkingscontract en een verwerkersovereenkomst met Thomas More (CEBUD) hebben afgesloten, krijgen toegang tot de REMI-tool. Zijn moeten hiervoor geen extra software installeren. Het diensthoofd, of iemand die door de organisatie is aangesteld als beheerder, is verantwoordelijk voor het toegangsbeheer dat verloopt via BOSA FAS. Welke maatschappelijk werkers toegang krijgen (of weer verliezen) tot de tool is een interne aangelegenheid van het OCMW. Inloggen gebeurt aan de hand van twee-factor-authenticatie via de toepassing ITSME of via de elektronische ID-kaart van de maatschappelijk werker.

1.1. Kan de tool veilig worden gebruikt?

Om de tool veilig te kunnen gebruiken, worden meerdere veiligheids garanties in acht genomen. De REMI-tool en de databases worden gehost in een datacenter met ISAE 3402 certificaat dat zich bevindt in Brussel. De gebruikers zullen enkel toegang krijgen tot de applicatie via Itsme of eID. De dataopslag voor back-ups en databases wordt geëncrypteerd en worden van het publieke deel afgeschermd door een stevige firewall & geoblocking (checkpoint L7 Nextgen firewall). Alle communicatiekanalen zijn beveiligd via TLS (encryptie). Alle security logs vertrekken van een reverse proxy server en worden in Elastic bewaard. De architectuur voorziet tevens in anti-malware op de VM's en een Secure Remote Access. De applicatieve auditing zal gebeuren binnen de applicatie en inzichtelijk worden gemaakt via een scherm. Om te controleren op kwetsbaarheden die hackers in staat kunnen stellen om binnen te dringen zullen jaarlijks pentests worden uitgevoerd. Verder voorziet de applicatie in een helder gecommuniceerde 'soft-delete'/archiveringsfunctie gekoppeld aan de wettelijke bewaartermijnen. De principes van beschikbaarheid, integriteit en veiligheid van de gegevens zijn gegarandeerd overeenkomstig de AVG. Dit wordt beschreven in de verwerkersovereenkomst tussen Thomas More en de OCMW's.

1.2. Is de hoogte van de referentiebudgetten aangepast aan de inflatie?

De referentiebudgetten zullen halfjaarlijks worden geïndexeerd aan de hand van de consumptieprijsindex zodat ze het huidige prijsniveau zo actueel mogelijk weerspiegelen. Om de 2,5 jaar wordt onderzocht of de index nog steeds een accurate weergave vormt van de prijsveranderingen van de noodzakelijke goederen en diensten opgenomen in de

referentiebudgetten. De onderzoekers doen dit door de prijzen van alle artikelen handmatig te noteren waarbij ze focussen op minimale prijzen, die tegelijk aanvaardbaar en haalbaar zijn. Om de vijf jaar wordt de inhoud van de referentiebudgetten herzien door het consulteren van actuele richtlijnen, nieuwe wetenschappelijke kennis, experts en burgers in focusgroepen. Op deze manier blijven de referentiebudgetten in lijn met de veranderende maatschappelijke tendensen, verwachtingen en normen.

2. Activeringstraject

2.1. Waarop moet het activeringstraject zich richten?

Om in aanmerking te komen voor aanvullende financiële steun (AFS) moet de gerechtigde zich engageren om mee te werken aan zijn/haar activeringstraject, tenzij dit om gezondheids- of billijkheidsredenen niet kan, de persoon reeds in een activeringstraject zit of al (deels) aan het werk is.

De REMI tool zal op basis van een vergelijking van de inkomsten en minimaal noodzakelijke uitgaven van de gerechtigde een negatief of positief saldo berekenen. Wanneer blijkt dat de gerechtigde een negatief saldo en dus een financieel tekort heeft, moet dit niet noodzakelijkerwijs worden uitgekeerd als AFS, maar moet gezien worden als het startpunt van de begeleiding.

Aan de hand van de REMI-tool wordt bekeken hoe dit tekort kan worden weggewerkt en welke begeleiding kan geboden worden om de gerechtigde te ondersteunen om zijn zelfredzaamheid te verhogen.

2.2. Welke vorm moet het activeringstraject aannemen?

Het activeringstraject kan geformaliseerd worden aan de hand van een GPMI of een ander begeleidingsinstrument dat het OCMW zelf kiest. Er worden dus geen vormvereisten opgelegd. De maatschappelijk werker is het best geplaatst om de inhoud van het activeringstraject samen met de betrokken persoon te bepalen, alsook om afspraken te maken over de opvolging en de vorm van het activeringstraject.

Het activeringstraject kan erop gericht zijn om het inkomen te verhogen aan de hand van een traject naar tewerkstelling maar kan er ook op gericht zijn om drempels die een volwaardige deelname aan de samenleving verhinderen, weg te werken en te werken aan bv. taal, persoonlijke ontwikkeling, budgetbeheer, ...

2.3. Hoe wordt gecontroleerd of een activeringstraject werd opgezet?

Het activeringstraject kan geformaliseerd worden aan de hand van een GPMI of een ander begeleidingsinstrument dat het OCMW zelf kiest.

De controle van de REMI-toelage wordt uitgevoerd aan de hand van de gegevens die het OCMW ingeeft in het Uniek Jaarverslag ter verantwoording van de toelage. De controle is gebaseerd op een risicoanalyse die de niveaus van potentiële risico's bij een niet-conforme toepassing van het toelagebesluit beoordeelt, zoals bvb. of REMI effectief werd gebruikt, of de AFS binnen de toelageperiode valt, of er een activeringstraject werd opgezet,.... Wanneer een hoog risico wordt vastgesteld op basis van de doorgegeven verantwoordingsgegevens in het Uniek Jaarverslag, kan de POD MI bijkomende verantwoordingsstukken opvragen in het kader van de controle.

Wat het activeringstraject betreft, kan de vervulling van deze voorwaarde aangetoond worden aan de hand van een GPMI indien van toepassing of aan de hand van elementen uit het sociaal dossier waaruit blijkt dat de persoon een activeringstraject heeft gevolgd (vb. budgetbeheer,

taalopleiding, traject VDAB/Actiris/Forem,...) of is vrijgesteld vanwege één van de uitzonderingsmaatregelen.

2.4. Welke verantwoordingsstukken kunnen opgevraagd worden in het kader van de controle van het activeringstraject? Moet het activeringstraject goedgekeurd worden op het BCSD?

Net als bij iedere andere vorm van maatschappelijke dienstverlening, moet iedere toekenning in het kader van de REMI-toelage gevolgd worden door een beslissing die bekrachtigd wordt door het bevoegde orgaan van het OCMW.

Deze beslissing vermeldt best tegelijk het activeringstraject waartoe de gerechtigde zich engageert of de redenen van vrijstelling hiervan. Deze beslissing en het sociaal verslag op basis waarvan de beslissing wordt genomen moeten kunnen voorgelegd worden op verzoek van de controle vanuit de POD MI.

2.5. Welke controlemechanismen voorziet de POD MI?

De POD MI zal zowel een financiële als een kwalitatieve controle uitvoeren. Er zal een kruiscontrole worden uitgevoerd tussen de gegevens van de behoeftediagnose zoals uitgevoerd door de REMI-tool en de verklaringen van de OCMW's in het Uniek Jaarverslag. Het doel van deze controle is na te gaan of de REMI-tool daadwerkelijk gebruikt werd, wat een voorwaarde voor het verkrijgen van bijkomende steun van de POD MI is, en of het gesubsidieerde bedrag niet hoger is dan het negatieve saldo zoals berekend door de REMI-tool. Daarnaast zullen de gebruikelijke controles op het gebruik van subsidies worden uitgevoerd. Concreet zal de controle gebeuren door een "on-desk" controle op basis van de rapportage via het Uniek Jaarverslag. Er zal geen inspectie worden uitgevoerd. De POD MI analyseert momenteel de rapportagemodaliteiten zodat de rapportage via het Uniek Jaarverslag voor de OCMW's zo eenvoudig mogelijk zal verlopen. Deze rapportage zal begin maart 2024 opengesteld worden voor de OCMW's. Voor het einde van 2023 zal er een handleiding beschikbaar zijn.

2.6. Is de toekenning van steun in het kader van de REMI-toelage afhankelijk van het activeringstraject?

Ja, om in aanmerking te komen voor steun in het kader van de REMI-toelage, moet de gerechtigde zich engageren om mee te werken aan zijn/haar activeringstraject, tenzij dit om gezondheids- of billijkheidsredenen niet kan, de persoon reeds in een activeringstraject zit of al (deels) aan het werk is.

Wanneer iemand zich niet (meer) engageert om mee te werken aan zijn/haar activeringstraject (via een GPMI of een ander begeleidingsinstrument), dan komt de persoon niet in aanmerking voor steun in het kader van de REMI-toelage.

3. Toekenning REMI-toelage

3.1. Welke types van aanvullende steun komen in aanmerking voor de subsidies?

De REMI tool zal op basis van een vergelijking van de inkomsten en minimaal noodzakelijke uitgaven van de gerechtigde een negatief of positief saldo berekenen. Dit moet niet noodzakelijkerwijs meteen worden uitgekeerd als aanvullende financiële steun, maar moet worden gezien als het startpunt van de hulpverlening. Wanneer blijkt dat de gerechtigde een negatief saldo en dus een financieel tekort heeft, is het de bedoeling dat er aan de hand van de tool wordt bekeken hoe dit tekort kan worden weggewerkt en zo de negatieve vicieuze cirkel van armoede kan worden doorbroken. Dit hoeft niet per sé door middel van aanvullende financiële steun. Logischerwijs worden eerst de andere (structurele) opties bekeken: Waar kunnen nog rechten

worden uitgeput, bv. Het recht op verhoogde tegemoetkoming? Waar kunnen uitgaven worden verlaagd, bv. door het zoeken van goedkopere of sociale (kwaliteitsvolle) huisvesting, door een voordeliger internettarief? Kan het inkomen worden verhoogd bv. Door middel van activering en hoe kan dit verder worden ondersteund? Waar is er nood aan budgethulpverlening, opleidingen, psychologische ondersteuning, enzovoort?

Wanneer de maatschappelijk werker de REMI-tool samen met de gerechtigde invult, verwerft deze vaak een beter inzicht in zijn huishoudbudget en kan hij/zij meezoeken naar haalbare wegen om zijn budget in evenwicht te brengen en naar welke stappen hij hiervoor zelf kan nemen. Onderzoek heeft immers aangetoond dat wanneer de gerechtigde zelf meedenkt over mogelijke oplossingen en zijn rol hierin, effectiever blijkt dan methodieken waarbij maatregelen extern worden voorgesteld of opgelegd.

Wanneer alle opties zijn afgevinkt en alle bestaande maatregelen zijn uitgeput, maar er blijft nog steeds een structureel financieel tekort, wordt aangeraden om dit negatieve saldo volledig (tijdelijk) bij te passen door middel van aanvullende financiële steun. Deze aanvullende financiële steun komt dan bovenop alle andere toelages (zoals bv. de toelage participatie en sociale activering, energiefonds, ...) en sociale voordelen die de cliënt al ontvangt maar die – zoals blijkt uit de REMI tool – onvoldoende zijn om volwaardig te kunnen deelnemen aan de samenleving. Op deze manier krijgt de gerechtigde meer financiële ruimte en kunnen er andere lange termijnoplossingen worden bekeken om uit de armoede te geraken.

Tijdens dit proefproject in 2023-2024 wordt deze aanvullende financiële steun op basis van REMI gesubsidieerd door de federale overheid. De gesloten enveloppe kan zowel worden gebruikt voor éénmalige als voor langdurige aanvullende financiële steun (AFS), maar mag het negatief saldo niet overschrijden. De REMI-toelage kan niet worden aangewend om aanvullende steun in natura te financieren. Het OCMW kan ervoor kiezen om AFS toe te kennen zonder deze te binden aan specifieke uitgaven of kan afspraken maken met de gerechtigde over de bestemming van de AFS (vb. om huur-, energie-, school-, medische facturen te betalen). Dit kan ook betekenen dat de AFS wordt gebruikt om openstaande facturen te betalen. Het komt aan het OCMW toe om op te volgen of de middelen werden besteed waarvoor ze bedoeld zijn.

De REMI-toelage kan zowel voor éénmalige als voor langdurige AFS gebruikt worden. Het OCMW bepaalt zelf, in functie van de budgettaire ruimte die het OCMW hiervoor kan/wil vrijmaken, of het na uitputting van de REMI-toelage nog AFS toekent uit eigen middelen.

Het OCMW behoudt dus lokale autonomie en kiest zelf wanneer en hoe er AFS wordt uitgekeerd. Hoe wordt omgegaan met de output van REMI/REDI moet worden afgesproken op het niveau van het OCMW. Het expertisecentrum voor Budget en Financieel Welzijn ontwikkelde zelf een afsprakenkader waarin de courante praktijken van huidige REMI gebruikers en het advies van de onderzoekers wordt beschreven. Dit kan worden gebruikt ter inspiratie en ondersteuning voor het ontwikkelen van een eigen lokaal afsprakenkader.

3.2. Bestaan er voorrangsregels binnen de POD-toelagen (vb. toelage GPMI, REMI, participatie en sociale activering, fonds gas en elektriciteit,...?)

Het is aanbevolen om de beschikbare toelagen beheerd door de POD MI te gebruiken volgens de hoofddoelstelling waarvoor de toelage werd gecreëerd. Wanneer meerdere toelagen kunnen aangesproken worden omdat de doelstellingen (deels) overlappen, is het aan het OCMW om te bepalen welke toelage eerst wordt gebruikt, eventueel in functie van de beschikbare enveloppe van het OCMW. Niet-verantwoorde bedragen zullen worden teruggevorderd volgens de bepalingen van het betreffende toelagebesluit. Overdrachten van de ene enveloppe naar de andere zijn niet mogelijk.

<p>3.3. Binnen welke periode moet de REMI-behoefteanalyse uitgevoerd worden om gebruik te kunnen maken van de REMI-toelage?</p>
<p>Om een bepaalde uitgave te kunnen aanrekenen op de REMI-toelage moet de datum van de beslissing binnen de toelageperiode vallen en moet het OCMW de behoefteanalyse uitgevoerd hebben tijdens de toelageperiode met name tussen 1 mei 2023 en 29 februari 2024 voor het eerste toelagejaar.</p> <p>Aanvullende financiële steun die wordt uitgekeerd op basis van een REMI-behoefteanalyse die buiten deze toelageperiode werd uitgevoerd komt niet in aanmerking voor de REMI-toelage. Dus kan de REMI-toelage enkel toegekend worden na gebruik van de REMI-tool, op basis van een behoefteanalyse die werd uitgevoerd binnen de toelageperiode. Het is niet mogelijk om aanvullende financiële steun met terugwerkende kracht toe te kennen op basis van een behoefteanalyse die later wordt uitgevoerd.</p>
<p>3.4. Is het mogelijk om in het kader van de REMI-toelage, bij bijvoorbeeld een beslissing in de referentieperiode, een financiële steun toe te kennen met terugwerkende kracht ?</p>
<p>Neen, de steun kan niet retroactief toegekend worden. De datum van de behoefteanalyse – die ook binnen de toelageperiode moet vallen - is bepalend voor de toekenning van de aanvullende financiële steun.</p> <p>De subsidierapportage zal rekening houden met de data van de behoefteanalyses en de beslissingsdata. Als deze data zich niet binnen de subsidieperiode bevinden dan kan er geen terugbetaling gebeuren via de subsidie toegekend door de POD Maatschappelijke Integratie.</p>
<p>3.5. Kan de REMI-toelage gebruikt worden om de betrokkene terugvorderbare steun toe te kennen?</p>
<p>Neen. De financiële steun, toegekend via de REMI-tool, heeft geen terugvorderbaar karakter. Het gaat om steun die wordt toegekend om ervoor te zorgen dat de betrokkene een waardig leven kan leiden en toegang kan hebben tot een aantal goederen en diensten en niet tot terugvorderbare steun.</p>
<p>3.6. Moet de aanvullende financiële steun binnen de subsidieperiode worden betaald?</p>
<p>Nee, dit is geen voorwaarde voor toekenning.</p> <p>De elementen die nodig zijn voor toekenning van de subsidie zijn het gebruik van de REMI-tool en de beslissing die tijdens de subsidieperiode is genomen. Betalingen die niet tijdens de subsidieperiode uitgevoerd werden, kunnen echter wel door de administratie worden gecontroleerd.</p>

